

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum soli sacerdotes noui testamenti habeant clauēs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

nata in humanis est iniungenda penitentia sicut pro peccato mortali, pro participatione autem in humanis quae fit subito & cum verecundia seu timorosa dispendentia non est iniungenda penitentia sicut pro mortali, quia non est ibi contemptus iurisdictionis ecclesiasticae. Et est notandum quod excommunicatus publicus debet vitari in publico & in priuato, sed excommunicatus occultus non debet vitari in publico, sed in occulto, & moneri ne ingerat se aliorum communioni. Est etiam sciendum quod excommunicatus publicus in vno loco, scilicet Parisius non debet per hoc reputari publice excommunicatus vbique, puta Tolozæ, vel in monte Pessulano.

Sententia huius distinctionis. XIX.
in generali & speciali.

Postquam ostensum est. Superius determinauit Magister de potestate clauium secundum se: hic vero determinat quae sunt illae clauae, & diuiditur in duas. Primo ostendit quod sacerdotum est habere clauae. Secundo mouet circa hoc quaedam obiectionem. Secunda ibi, sed non videtur quod omnes. Haec secunda diuiditur in duas. Primo mouet dubium de clauae scientia. Secundo de clauae potestate ibi. Cum autem dicitur. Haec secunda diuiditur in quatuor. Primo mouet quaestione, & tangit circa eam vna opinio nem. Secundo tangit aliam qua approbat. Tertio secundam opinionem confirmat. Quarto respondet ad quaedam quae videntur huic vere opinioni contraria. Secunda ibi, Aliis autem videtur. Tertia ibi, Quod autem hanc potestatem. Quarta ibi, Huic tamen sententiae Aug. Haec autem diuiditur in quinque partes. Primo ponit obiectionem qua videtur ostendi quod non solum sacerdotibus vsus clauium competit. Secundo ostendit, quod non conuenit malis sacerdotibus. Tertio ad hanc ponit aliquorum solutionem. Quarto ostendit incidenter qualis debet esse qui potestatem clauium debet vti. Quinto ponit propria solutionem ad secundam obiectionem. Secunda ibi, Praemissa vero sententia. Tertia ibi, Sed illud capitulum. Quarta ibi, Qualem autem esse oportet. Quinta ibi, illud autem Malachiae.

1 IN speciali sic procedit dicens, quod post praedicta est considerandum quando & quibus dantur clauae, & subdit, clauae dantur per ministerium episcopi in promotione sacerdotum: simul enim cum recipit quis ordinem sacerdotum, recipit & clauae. Postea obicit quantum ad clauam scientiam qua nec soli nec omnes sacerdotes habere videntur: plures enim non sacerdotes habent scientiam discernendi, & multi sacerdotes ea carent. Et respondet concedendo quod hanc clauam in consecratione non recipiunt sacerdotes, non sacerdotes vero quantum scientiam discernendi habere possint, non tamen dicuntur habere clauae, quia non habent ea claudere, vel aperire. Sed quando rates ad sacerdotium promouentur dicuntur clauae discretionis accipere quia etiam ante habitam discretionem augetur, & fit clauis ut possit ea ad claudendum vel aperendum vti: & sic soli sacerdotes hanc clauam habent. Postea quaerit de clauae potentia, vtrum omnes sacerdotes habeant: & ponit primo opinionem dicentium quod non omnes eam habent sed solum imitatores doctrinae simul & vitae apostolicae, quod autoritatibus confirmat. Postea dicit quod opinio aliquorum est, quam ipse magis approbat, quod omnes sacerdotes eam habent, sed non habent recte & dignè nisi illi qui vitam & doctrinam apostolicam seruant: propter quod auctoritates quas prima opinio pro se inducit non negant malos sacerdotes habere clauam potentiam, sed dicunt solum illos dignè vti posse qui praedicti sunt vita & doctrina apostolica. Postea hanc opinionem per auctoritates confirmat sicut patet in littera. Postea obicit in contrarium per Benefactum qui dicere videtur quod omnes sancti viri possunt benedicere & non soli sacerdotes. Et respondet ad hoc quod alia est benedictio quae fit ex merito sanctitatis & competit omnibus bonis, & alia quae fit ex auctoritate ordinis quae competit omnibus sacerdotibus, quantum soli boni sacerdotes ea rite vtiuntur: mala autem vita sacerdotum non leuit subditos si ipsi faciant bona quae mali sacerdotes docent, nec debent subditum vitam sacerdotum discere. Postea obicit aliter contra praedicta per illud quod dixit dominus in Malachia: Maledicam benedictionibus vestris, & alibi

in Ezechiele. Vae his qui viuificant animas quae non viuunt & mortificant illas quae non moriuntur, quia si dominus maledixit benedictionibus malorum sacerdotum, & si animae quae viuificant non viuunt, quomodo per eos conferretur gratia? Et respondet primo quod illud Malachiae vel intelligitur de haereticis excommunicatis, & qui sunt ab ecclesia praecisi, quorum benedictiones sunt maledictiones illis qui eorum sequuntur errores: vel sic, maledicam benedictionibus vestris, id est, his quae meis benedictionibus possidetis, quia facia ea vobis cedere in maledictionem, vel maledicam benedictionibus vestris, id est, quod a vobis benedicitur a me erit maledictum: quia benediciunt inique agentibus, & adulantur peccantibus & iniurè agentibus, &c.

QVAESTIO PRIMA.

Vtrum soli sacerdotes noui testamenti habeant clauae.

Circa distinctionem istam quaeritur de duobus. Primum est de clauibus. Secundum est de correctione fraterna. Circa primum quaeruntur duo. Primum est vtrum soli sacerdotes noui testamenti habeant clauae. Secundum est vtrum quilibet possit vti clauae in quemlibet (quod est quaerere) vtrum quilibet sacerdos possit absolueri quemlibet peccatorem a quolibet peccato. Ad primum sic proceditur, & arguitur quod non soli sacerdotes noui testamenti habeant clauae, quia in sacramentis illa quae geruntur exterius significant illa quae virtute sacramenti imprimuntur interius: sed ostiarius in sua ordinatione traduntur clauae, ergo eis imprimuntur clauae interius, sed ipsi nondum sunt sacerdotes, ergo &c.

2 Ad idem sic arguitur: excommunicare & absolueri videtur pertinere ad potestatem clauium, sed multi non sacerdotes excommunicant & absolunt ut electi, confirmati, officiales, archidiaconi, ergo multi non sacerdotes habent clauae.

3 IN contrarium est quod dicit Ambro. Hoc ius, scilicet ligandi, solum sacerdotibus est concessum;

4 RESPONSI O. Haec quaestio implicat duos articulos. Primus est an sacerdotes veteris legis habuerint clauae. Secundus est an in nouo testamento alii a sacerdotibus eas habeant.

5 Quantum ad primum dicendum est quod sacerdotes veteris testamenti clauae non habuerint. Cuius ratio est, quia vsus clauium est ad aperiendum regni caelorum: ut dicitur est Petro, sed regnum caelorum non potuit aperiri alicui ante passionem Christi, cuius merito sublatum est impedimentum naturae, ergo ante passionem Christi quae facta est in nouo testamento non debuerunt clauae alicui conferri. Est tamen intelligendum quod potestas & vsus clauium praecessit figuratim in officio sacerdotum legalium: officium enim eorum consistebat circa tria. scilicet in aperiendo & claudendo hominibus mundis & immundis secundum ritum legis materialis templi, in oblatione sacrificiorum, & collatione sacramentorum legalium, in mundatione aliquarum irregularitatum quae incurrebantur secundum legem. In primo, scilicet in templo secundum duplicem sui partem. scilicet sanctum & sanctum sanctorum praecessit figura ecclesiae secundum duplicem sui partem. scilicet militantem & triumphantem. In secundo scilicet in sacrificiorum oblatione figurabatur administratione sacramentorum nouae legis. In tertio scilicet in emundatione irregularitatum figurabatur remissio peccatorum quae fit in nouo testamento virtute clauium: & ita sacerdotes veteris testamenti non habuerant proprie clauae, sed praecessit in eis figura clauium in hoc quod munda ab irregularitatibus legis admittebant in templum ad oblationem sacrificiorum.

6 Quantum ad secundum dicendum est, quod alii a sacerdotibus in nouo testamento non habent clauae. Cuius ratio est, quia illud quod datur per consecrationem non habetur nisi a consecratis, sed potestas clauium datur per consecrationem sacerdotibus, ut patet ex verbis episcopi qui dicit in impositione manuum: accipite spiritum sanctum, quorum remisistis, &c. quae verba important directe vsus clauium, ergo ista potestas non est nisi in habentibus consecrationem sacerdotalem. Item si esset in aliis sacerdotibus, hoc esset propter meritum vitae ex quo carent sacerdotali

consecratione, sed si acquireretur propter meritum vitæ deperderetur propter demeritum, ergo frequenter vnus & idem quandoq; haberet clauis, & quandoq; non haberet & incertum esset de quocunq; an haberet clauis, cum nullo possit constare de merito alterius, nec alicui de proprio merito. Hæc autem sunt inconuenientia.

7 Sed contra hoc instant quidam dicentes, quod ita parum est aliquis certus de sacerdotio, sicut de merito. Quia non constat an ordinatus fuerit episcopus, & vtrum habuerit intentionem ordinandi, & iste recipiendi, & sic incertum est sacerdotium, sicut meritum. Hæc autem instantia friuola est, quia similis certitudo non est omnibus expectanda (puta in mathematicis & rethoricis) faruum enim esset recipere mathematicum persuadentē & expectere rethoricum demonstrantem. Sed circa vnamquamq; materiam debet sufficere certitudo illi materię conueniens: conueniens autem certitudo secundum ordinationē Christi & ecclesię, quod aliquis sit sacerdos est quod sit secundum ritum ecclesię ordinatus ab illo qui habetur ab omnibus suę diocesis pro episcopo, nec alia certitudo querenda inter fideles. De demerito etiam potest quandoq; haberi certitudo per facta exteriora, cum aliquis facit ea quę bono animo fieri non possunt, sed de merito nō potest haberi aliqua certitudo per quęcunq; facta exteriora: sed est sola presumpcio vel coniectura fallibilis. Item constat quod homo variatur de merito in demeritum & e converso. De sacerdotio autē non est sic: ex quo enim aliquis est sacerdos semel, semper manet sacerdos, & ideo maior est certitudo recurrendi ad sacerdotem pro absolutione ratione sacerdotii, quā ratione meriti. Item aliud est quod aliquis potest & quo bene potest. Et secundum supponit primum, licet non e converso, sicut bene posse supponit posse. Sed potestas clauium est ad posse absolueri in foro penitentię, gratia verō nō requiritur ad aliquem actum nisi propter bene, ergo potestas clauium nō supponit gratiam, nec ad acquisitionem, nec ad vsum, licet requirat quo ad vsum debitum ex parte vrentis.

8 AD argu. in oppositum. Ad primum dicendū quod traditio clauium quę fit in ordinatione ostiarii nō signat traditionem spiritualium clauium de quibus nunc loquimur, sed significat traditionē potestatis ad executionem officii ad quod ordinatur, quod est custodia eorum quę sub clauibus ecclesię materialibus referuntur, vt patet ex verbis episcopi in traditione sibi dictis: officium etiā eius non est claudere regnum colorum vel aperire, sed materiale templum, & excludere ab ecclesiā immundos, & recipere mundos, non quidem iudicando de eis, sed sequēdo iudicium sacerdotis.

9 Ad secundum dicendum quod ligare vel absolueri a sententia excommunicationis non est per se & directē actus clauium: sed solum ligare & soluere in foro penitentię, antecedit tamē & disponit ad vsum clauium. Cuius ratio est, quia mediante ecclesiā militante intratur in ecclesiā triumphantem. Et ideo actus quo aliquis excluditur per sententiam excommunicationis ab ecclesiā militante, vel ad eam recipitur per absolutionem ab excommunicatione pręuius est & disponit ad actum clauium quo aliquis absoluitur a culpa, & sic et aperitur regnum colorum propter quod excommunicare & absolueri potest competere aliis, quā sacerdotibus, cum non sit directē actus clauis sacerdotalis: quia tamen ad eam pręparat & disponit nō decet quod alii ea vrantur quā illi qui possunt ad sacerdotium promoueri, & quia nulla mulier potest sacramentum sacerdotii recipere, ideo consultē prouisum est quod nulla mulier possit excommunicare, nec ab excommunicatione absolueri: propter quod Abbatis nō habent potestatem super moniales suas excommunicandi eas, extra de maio. & obed. cap. Dilecta. Et de pen. & remif. cap. Nona. licet habeant autoritatem corrigendi eas secundum disciplinam monasterii & religionis propter periculum cohabitationis virorum inter eas.

QUESTIO SECUNDA.

Vtrum quilibet sacerdos possit vti clauis in quemlibet.

Armacelis lib. xi. questionum arme. cap. i.

AD secundum sic proceditur, & arguitur quod quilibet sacerdos possit vti clauis in quemlibet, hoc est quod quilibet sacerdos possit absolueri quemlibet peccatorem de quolibet peccato: quia potentior est virtus spiritualis quā corporalis, sed virtus materialis quę potest in vnā materiam potest in omnem sibi similem: sicut ignis qui potest comburere aliquid lignum aridum potest similiter comburere quodcunq; aliud similem dispositū, ergo potestas spiritualis per quam sacerdos potest absolueri aliquē peccatorem se extendit ad absoluerendum quemlibet alium.

2 Item potestas clauium dependet ab illo verbo quod dixit Christus discipulis suis Ioan. 20. Quorum remisistis peccata, &c. Sed in illis verbis non fit limitatio de personis, nec de culpis, ergo videtur quod quilibet sacerdos possit quemlibet peccatorem absolueri & de quolibet peccato.

3 IN contrarium arguitur sic: quia iudicium ecclesię in foro penitentię, non debet esse minus ordinatum quā iudicium secularē, sed in iudicio seculari non quilibet iudex potest iudicare quemlibet hominem, sed solum sibi subditum, ergo similiter in iudicio penitentię non quilibet sacerdos potest iudicare quemlibet peccatorem, sed solum illum qui est sibi subditus.

4 Ad idem est quod dicit canon. 16. qu. 1. quod nulli sacerdotum, licet parochiani alterius absolueri, aut ligare.

5 RESPONSTIO. Duplex est potestas clauium, sicut tactum est in præce. quæst. vna est clauium ordinis quod solum respicit forum conscientię vel penitentię: alia est potestas iurisdictionis quę respicit forum contentiosum in ligando per excommunicationem, vel absolueri ab ea. Prima potestas clauium quę respicit absolutionē a peccatis promissa fuit Petro & apostolis Mat. 16. vbi dicit Christus Petro: tibi dabo clauis regni colorum. Et quodcunq; ligaueris super terram erit ligatum & in caelis, &c. quāuis enim hoc dictum fuerit soli Petro, non est tamen sibi dictum pro ipso solo, sed pro omnibus apostolis: sicut enim dicit beatus Ambro. exponens illum passum, licet ceteri Apostoli siluerint, tamen Petrus respondit pro se & ceteris. Tu es Christus: & sicut respondit pro se & ceteris ita prædictum verbum est pro se & ceteris, quod etiam apparet per illud quod dixit Dominus omnibus Apostolis: differenter Ioan. 20. Quorum remisistis peccata remittuntur eis, & quorum retinueris retenta sunt. Potestatem etiam clauis iurisdictionis videtur dedisse omnibus Apostolis: nam sicut legitur Mat. 18. Postquam dixerat si ecclesiā non audierit sit tibi, sicut Ethnicus & Publicanus, (ex quo verbo ortum habet sententia excommunicationis) subiunxit dicens. Quęcunq; ligaueris super terram, erunt ligata & in caelis, &c. Veruntamen quārum ad vtramque potestatem Dominus videtur dedisse Petro quandam prerogatiuam, quia sibi soli commisit regimen vniuersalis ecclesię quando dixit ei, vt legitur Ioan. vii. pascē oues meas, & pascē agnos meos. ad perfectam enim curam, & ad perfectum regnum ecclesię vtraque potestas est necessaria. Et ideo sicut in regimine ecclesię Petrus prælatus est ceteris, sic prerogatiuam habuit in vfu virtusque potestatis.

6 His suppositis sciendum est quod circa questionem istam sunt duo modi dicendi, quorum primus continet tres articulos. Primus est quod loquendo absolute de sacramento penitentię circumscribendo omnem ordinationem ecclesię quilibet sacerdos potest quemlibet peccatorem de quolibet peccato absolueri. Secundus est quod per ordinationem ecclesię factum est quod non quilibet possit quemlibet absolueri, nec de quolibet peccato. Tertius est quod ecclesiā hoc faciēdo nihil mutat eorum quę sunt essentialia sacramento.

7 Ratio primi est quia concurrentibus ad sacramentum his quę sunt de necessitate sacramēti & debita dispositione suscipientis verum est sacramentū, & suscipiens recipit omnem effectū sacramenti: sed circumscribendo a sacramento penitentię ordinationē ecclesię quilibet sacerdos est debitus minister, & cōfessio omnium peccatorum est debita materia, forma autē debita est, absoluo te, &c. confitens autem si sit penitens est sufficienter dispositus ad suscipiendum tam sacramentum quā rem sacramenti, ergo eis concurrentibus nō solum est verū sacramentum, sed